

Proč to dělá?

Všichni psi, ať už se jedná o sibiřského huskyho nebo malého pekinéze, mají ve svých genech zakódované určité společné zvyky a vzorce chování. Není se čemu divit, jejich prapředeek - vlk - je stejný.

Kňučí

Kňučení bývá většinou spojeno s dožadováním se pozornosti, ale může to být také volání o pomoc. Štěňata kňučí, když jim je zima, mají hlad nebo jsou opuštěná. Jedná se o jeden z prvních hlasových projevů, který psům zůstává až do dospělosti. Jelikož jsou psi na nás – lidech, do značné míry závislí, dožadují se kňučením nejružnějších potřeb (venčení, jídlo, pozornost atd.).

Žere trávu

Je to zcela normální chování, které nemá nic společného s tím, „že bude pršet“. Většina psů ji požírá ve chvíli, kdy trpí žaludeční nevolností. Tráva jim totiž pomáhá obalit žaludeční šťávy nebo nestavitelný obsah žaludku a následně ho vyzvrátit. Někteří psi si dokonce vybírají: Když se chtějí vyzvracet, žerou především dlouhou ostrou trávu, když ji chtějí nechat projít trávícím traktem, zvolí spíš kratší a mladší výhonky. Mnoho psů si na trávě pochutnává pravidelně a dělají to ze zvyku.

„Stele“ si pelech

Jistě to znáte, než váš pes ulehne, pořádně si pelech prohrabe a několikrát se otočí. Je to pozůstatek chování z minulosti, kdy divocí psi spávali ve volné přírodě. Svůj prostor pro ležení v trávě si museli nejdříve udusat a připravit. Také březím fenám před porodem velí instinkt vyhrabat si pelech pro sebe a štěňata. V dnešní době už feny většinou nemají možnost vyhrabat si venku noru, tak alespoň pečlivě vyhrabou vše z porodní bedny.

Zvedá při močení nožičku?

Dělají to psi samci, aby si označovali „své“ území a překryli značky jiných psů. Na keřík či pouliční lampu tímto způsobem vysílají jasný pachový signál. Díky zvednuté nožičce čurají na vyšší místo a signál se tak může roznést všemi směry. Ovšem i některé fenky zvedají nožičku. Jsou to obvykle samice, které stojí ve skupinové hierarchii velmi vysoko nebo mají o sobě velké mínění...

Problém nastává, pokud si pes začne značkovat i doma. Dělají to především psi malých plemen s nástupem pohlavní dospělosti. Příčinou může být málo časté venčení na místech, kde by mohl pes zanechat svoji pachovou značku, narušení

teritoria (jiný pes, návštěva), snaha upoutat pozornost, nejistota a strach či nevyjasněná pozice psa v rodině. Problém je, že jakmile pes začne značkovat na určitých místech a cítí svůj pach, má snahu značku čas od času obnovit.

Zahrabává si trus

Někdo může mít dojem, že si pes hrabáním okolo své „nadílky“ chce po sobě uklidit, ale není tomu tak. Vždyť rozhrabaná zemina většinou dopadne na opačnou stranu od hromádky. Stejně jako značkování, tak i kálení má svou sociální funkci. Bylo zjištěno, že hrabání okolo exkrementů neslouží k zamaskování přítomnosti psa, ale psi si naopak dané místo tímto způsobem značí. Psi mají totiž na tlapkách mezi prsty potní žlázy, jejichž výměšek se hrabáním uvolní a zanechá na zemi všem ostatním psům pachovou značku. K stejnému typu hrabání někdy dochází i při značkování.

Válí se v mršíně či ve výkalech

Ačkoliv je to pro člověka těžko pochopitelné, pro psa je to bohužel přirozené chování. Vždyť lidská preference vůní a pachů je naprosto odlišná - pro nás příjemný parfém je pro psa nesnesitelný zápach a opačně. Veskrze všem psovým šelmám se pach rozkládajících se bílkovin či exkrementů velmi líbí a zálibně jej nasávají. Poté se často se v této „lahůdce“ vyválejí, aby jim „vůně“ déle vydržela. Dává jim to příležitost překrýt svůj vlastní pach a stát se zajímavějším pro ostatní psy. Vzhledem k tomu, že podobné chování bylo zaznamenáno i u vlků, jedná se jistě o pozůstatek společné evoluční minulosti. Vysvětlení tohoto chování je několik: Podle některých odborníků chce pes načichnout, aby byl pro ostatní příslušníky svého druhu zajímavější. Druhé, pravděpodobnější vysvětlení zase říká, že pes tímto způsobem maskuje vlastní pach, aby měl lepší příležitost přiblížit se ke kořisti. Poslední vysvětlení tvrdí, že pach psa je jen druhotným důsledkem celého jednání. V první řadě jde především o to, aby mršina načichla psem. Tím, že si na ní umístí svou pachovou značku si ji přivlastňuje a potažmo si i označuje své teritorium.

Požírá výkaly.

Bohužel i tuto „chuťovku“ zná velké množství chovatelů psů. Mnohdy se toto chování vysvětlovalo jako nutriční nedostatek určitých látek, ale dnes víme, že to dělají i psi, kteří mají naprosto [vyváženou stravu](#). Požírání exkrementů je tak pravděpodobně pozůstatkem od vlků, kteří často požírali trus a obsah střev ulovených býložravců. Tím si doplňovali minerály, vitamíny a další látky, které se nacházejí v natrávené zelené hmotě. U psů je tzv. koprofagie za určitých okolností normálním chováním. Feny po porodu čistí svá štěňata a požírají jejich výkaly, aby udržely pelíšek čistý. Opět je to pudové chování, které pozůstalo z dávných dob. Zabraňují tak propuknutí infekce a omezují zápach (ostatní predátoři je tak hůře vyslídí). Požírání vlastních výkalů je u štěňat naučené chování, které mají

odpozorované od feny, ovšem pokud tak činí i dospělý pes, může být důvodů více (zvědavost, malé množství vlákniny v krmené dávce, hlad, nepravidelný režim krmení, nuda atd.). Ovšem nejčastější důvod je jednoduchý – prostě jim to chutná!

„Sáňkuje“

Když si pes začne otírat konečník o zem, zvedne přitom zadní nohy a s pomocí předních se vozí, říká se, že sáňkuje. Příčin může být několik, ale většinou se jedná o ucpané či zanícené anální žlázy. Mezi lidmi se tvrdí, že psi sáňkují, když mají červy. Je sice pravda, že při silném náporu červů se může dostavit svědění kolem řitního otvoru a pes začne sáňkovat, ale většinou je příčina právě v análních žlázkách. Někteří psi se vozí po zadku také tehdy, když sežrali hodně trávy, která pak zabraňuje správnému vyměšování stolice.

-vr-

Jak na hrabáče?

Psi hrabou. To je prostě fakt, se kterým toho moc nenaděláme. Abychom toto (ve většině případů poněkud nežádoucí) chování korigovali, je nutné dozvědět se, proč to vlastně dělají. Pak je budeme moci naučit, kde hrabat mohou a kde je to zakázané.

Ačkoliv se nám to může zdát divné, je hrabání pro psa úplně normální. Důvodů může být několik:

- Psa to prostě baví, dělá to ze „sportu“. Protáhne si přitom svalstvo a odreaguje se.
- Za horkého dne si připravuje místo, kde by se zchladil.
- Nudí se, takže si krátí volnou chvíli.
- Chce si ukryt kost či jiné jídlo.
- Snaží se někam dostat nebo utéct ze zahrady (Více se o psích tulácích dočtete [zde](#)).
- Cítí například hraboše a probouzí se v něm lovecký instinkt.
- Také může hrabat ze stesku, stresu či strachu.

V případě, že psovi v tom chceme zamezit, musíme zjistit, co je hlavní příčinou jeho chování. Pak se teprve vrhneme na odnaučování (což je mnohdy nemožné) nebo alespoň částečné omezení této radovánky. Může se stát i to, že pes nebude hrabat před námi, ale v době naší nepřítomnosti bude dále vesele hloubit hluboké nory...

Horko, nebo hraboš?

Jestliže váš pes hrabe, aby se ochladil (praktikují to většinou silně osrstění psi v létě), můžete mu zkusit nabídnout plastový dětský bazének napuštěný vodou, alternativou je i stinné místo k odpočinku (otevřený sklep, chladná dlažba ve stínu apod.). Důvod hrabání však většinou bývá někde jinde. Pokud váš čtyřnohý miláček tvoří nory kvůli loveckým instinktům, bude odnaučování o dost složitější. Zvláště pro jezevčíky či teriéry je hrabání přirozené a myšičky jim nedají spát. Se zákazy by se tak

mělo začít už od štěněčího věku, protože dospělý jezevčík, jakožto norník, se to bude jen těžko odnaučovat. Jednodušší asi bude, když se zbavíte nevítaných hlodavců a krteků

To je ale nuda!

Nejčastější příčinou hrabání bývá nuda. Klíčem k úspěšnému řešení problému je zpestřit psovi prostředí, ve kterém žije. Na strom mu můžete připevnit třeba pneumatiku, aby se mohl houpat. Jestliže se rád přetahuje, zavěste za strom kus provazu. V době vaší nepřítomnosti mu na zahradě nechte velkou morkovou kost na okusování nebo nějakou oblíbenou [hračku](#) (např. kong, [míček na pamlsky](#) apod.). Hledejte způsoby, jak psa zaměstnat... Chodte na dlouhé procházky, vezměte ho s sebou na běžky, házejte mu míček, hrajte s ním různé hry, učte ho novým kouskům. Možností je mnoho. Věnujte psovi svůj čas a pokuste se mu (mnohdy stereotypní) život trochu zpestřit.

Pamatujte na to, že trestat psa za hrabání smíte jen v případě, že ho přistihnete při činu. Později, když je zahrada rozrytá, si pes těžko dává do souvislostí, co mu vlastně vyčítáte a za co ho trestáte. Akorát vás může začít považovat za nevypočitatelnou osobu, od které neví, co může očekávat.

V případě, že vyhrabává rostliny, můžete použít sprej s odpuzovačem (k dostání ve zverimexech). Levnější variantou je obyčejný ocet, který psům také zrovna nevoní. Ovšem nezapomínejte na pravidelnou aplikaci (v deštivých dnech musí být častější). Nevýhodou je, že některé citlivější rostliny mohou postříkem trpět... A spreje rovněž nezabírají na všechny psy.

Další příčinou hrabání může být strach nebo stres. Řešením je postupné a nenásilné přivykání na odloučení. Psovi se po příchodu hodně věnujte a zaměstnejte ho. Můžou pomoci nové podněty (hračky) při stesku také nošené oblečení, ze kterého pes ucítí pach svého pánička. Tak jako u jiného problémového chování i v tomto případě platí pravidlo: Odstraňte strach, stres a nudu a vyřeší se i hrabání ve vaší nepřítomnosti.

Oblíbená nora

Někteří psi mají jen jedno místečko, kde opakovaně rozrývají trávník. Vyzkoušejte jeden trik: Na danou plochu dejte kus betonu nebo plochý kámen a přihřte ji zeminou. Až pes zjistí, že hrabání nejde, pravděpodobně s tím přestane. Ovšem samozřejmě existuje riziko, že si najde jiné místo.

Máte-li doma notorického „hrabáče“, nezbyvá vám nic jiného, než oplotit část zahrady, aby na ni pes neměl přístup. Řešením může být také kotec nebo elektrický ohradník (psovi neublíží, jde jen o to, že se při prvním kontaktu elektrického výboje lekne a pak ho přejde chuť chodit tam, kam nemá).

Zahrabávání kostí

Dáte psovi kost a on s ní rovnou peláší mezi záhony, aby jí tam řádně ukryl pod zem? Řešení se nabízí – prostě mu ji na zahradě nedávejte   Další možností je naučit psa hrabat na předem určeném místě. To může mít úspěch i u hrabání z jiných důvodů, takže to určitě stojí za zkoušku. Vyberte místo, kde vám rozhrabaná půda nebo písek nebudou vadit. Připravte si morkovou [kost](#) a lopatku. Před zraky psa vyhloubíte jámu (nebo spíš jamku), kam vložíte kost a celé místo zase zahrnete zeminou. Jakmile pes začne vyhrabávat kost (určitě ho nebudete muset moc pobízet), pochvalně na něj zavolejte, například „Šikovný Rex, tam hrabe hodný pejsek“. Celou akci několikrát zopakujte a kost odnechte. Cvičení opakujte po dobu pěti dní a psovi vždy zdůrazňujete, že „tady hrabe hodný pejsek“. Nyní psovi kost předložte. Když má chuť začít si ji zahrabávat, zeptejte se ho „kde hrabe hodný pejsek?“ (váš hlas by měl mít stejnou intonaci jako při předchozích cvičení). Když se pes vydá na správné místo, máte vyhráno... Alespoň prozatím

Pokud si nechcete ničit zahradu, můžete psovi vyčlenit vlastní pískoviště nebo větší bedýnku s pískem. Některé psy to uspokojí a nebudou mít tendence rýt se v trávniku.

A na závěr jeden příběh ze života - v diskusi na stránkách cz-pes.cz paní Petra popisuje. „Naše psice taky hrabe, vzhledem k tomu, že je to pyrenej, tak ty jámy jsou vážně impozantní (vyhrabala i jabloň). Tak jsem ji nenápadně pozorovala, proč to dělá. Bylo to celkem prosté, ona si tam schovávala jídlo - rohlík, pamlsek, pěkně to uhrabala čumákem a za chvíli si to zase běžela vyhrabat. Tak jsem ji nasměrovala na jedno místečko, tam ať si hrabe, jak chce - celkem to pochopila a já mám skvělou, přebranou a nakypřenou hlínu do truhlíků“.

Výborné řešení, že? 📄 🗨️ 🔄

Zdroje: Jody Rosengarten: Alíku, nech toho povyku!, Levné knihy; časopis Fauna
